

sv. očeta. Tisočtristoletnica pokristjanjenja Hrvatov je izreden jubilej v verskem in narodnem oziru. Ta jubilej je hrvatskemu ka-

toliškemu narodu v veliko čast. Naj bi hrvatskemu ljudstvu bil tudi v duhovno in kulturno rast!

Zadružništvo v Sloveniji

Predsednik senata g. dr. Anton Korošec je imel pretekli teden v beogradskem radiu govor o zadružništvu. Najprej je podal kratek oris o zgodovini zadružništva med Slovani. V Rusiji se je zadružništvo pojavilo leta 1865. ter se naglo in krepko razvijalo. Še leta 1918. je bilo pod Leninom 46.000 konzumnih zadrug in 40.000 kreditnih zadrug. Sedaj v Rusiji ni nobene zadruge več, tam vlada državni kapitalizem. V Poljski se je zadružništvo začelo leta 1869., med Čehi v 50. in 60. letih preteklega stoletja. V jugoslovanskih pokrajinah se je zadružništvo začelo najprej v Sloveniji, v Srbiji leta 1894., v Hrvatski pa leta 1900.

O slovenskem zadružništvu je g. dr. Korošec to povedal: Zadružništvo v Sloveniji je rodila narodna in gospodarska potreba. Predvsem so bile zadruge potrebne zato, da so izvile slovensko ljudstvo iz oderuških klešč denarnega izmозgavanja. Lahko rečemo, da so to nalogo docela izvršile, čeprav so se pred leti, ko je denar, vložen v denarne zavode, skoraj popolnoma zamrznil, takoj pojavile ljudske pijavke ter nastavile svoje sesalke na ubogi narod. Sedaj se zopet boljša. Izrabljani bi morali imena teh oderuhov brezobzirno povedati javnosti, da jih narod enkrat za vselej spozna. Naravno je, da so se z ozirom na oderuške prilike v Sloveniji najprej in v največjem številu pojavile kmetijske kreditne zadruge, hranilnice in posojilnice. Danes šteje Slovinci 530 kreditnih zadrug, kar še ne zadovoljuje vseh krajev in vseh potreb, a je vendar lepo število.

Ker znaša število vseh zadrug 1227, je jasno, da je mimo kreditnih zadrug tudi druga vrsta zadrug lepo razvita. Najbolj se približajo številu kreditnih zadrug konzumne in nabavljalne zadruge. Tudi pri izvozu se slovenske zadruge ne upoštevajo dovolj in se izvoz še dalje večinoma prepušča le kapitalistom.

Težave, ki jih je slovenskemu zadružništvu napravila inflacija, deflacija in gospodarska kriza, so z vsakim dnem manjše in obratovanje zadrug postaja zopet normalno. Ko se je z letom 1923. začelo gospodarsko blagostanje, so postale naše kmetijske Raiffeisenovke milijonski zavodi, kar so potem v nastali gospodarski krizi morale drago plačati. Toda od teh ran se je slovensko zadružništvo spet ozdravilo.

Zadružništvo v Sloveniji se razlikuje po političnih strankah in je organizirano v treh centralah: Zadružna zveza, Zveza slovenskih zadrug in Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo, vse tri s sedežem v Ljubljani. In ako so si politične stranke večkrat hudo v laseh, njihove zadruge delujejo v miru, strpnosti, zares v pravem zadružnem duhu.

Sredina med krutim kolektivizmom, kateri uničuje vsako svobodo osebnosti in stvarja človeka za sužnja vsake kolektivne organizacije, in kapitalističnim liberalizmom, kateri se ne briga za eksistenčno mogočnost milijon-

Vojnih dogodkov ne morete zasledovati brez zemljevida!

Izšla je zopet karta Evrope za 6 din. — Naročite jo v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila Maribor—Ptuj!

skega in milijonskega delovnega ljudstva, ta sredina, to je zadruge, ki v svobodnem kolektivu brani vse male ljudi, katere se korak za korakom bori proti kapitalizmu in vendar ne omejuje človeka ne svobode osebnosti, ne svobode njegove vesti. Zadruge je zeleni otok v morju kapitalističnih valov, samo na tem otoku je zavarovana sreča in dostojanstvo človeka.

Novice iz domačih krajev

Huda nesreča zadela hlapca. 31 letnega hlapca Lovrenca Javornik je zadela v Dovžah huda nesreča. Vozil je les na postajo. Nasproti mu je privozil neznan avtomobil, katerega so se konji ustrašili in zdvijali. Hlapec je padel z voza, zlomil si je desno nogo in zadobil še več drugih poškodb. Ponesrečenca so prepe-ljali v bolnišnico v Slovenjgradec.

Sod pelinkovca iztekel. Na mariborski kolodvor je prispel iz Grčije za Nemčijo vagon finega pelinkovca. Ko so pregledali pošiljko v Mariboru, so ugotovili, da se je en sod 800 litrov razbil med vožnjo in je dragocena pi-jaka iztekla.

Lokomotiva tovornega vlaka iztirila. Dne 6. junija zjutraj je iztiril v št. Lovrencu na Dravskem polju stroj tovornega vlaka, ki je prihajal iz Ptuj. Lokomotiva se je poškodovala, vendar so jo delavci iz mariborskih železniških delavnic hitro dvignili. Vlaki so imeli radi nesreče omenjeno dopoldne zamude.

Od konjskega kopita poškodovan. Iz Ptuj javljajo: Andreja Baša, upokojenega orožnika, je brenil konj s tako silo v nogo, da mu jo je zdrobil nad kolenom. Baša so oddali v bolnišnico.

Lokomotiva treščila v konjsko vprego. Na cesti, ki pelje od dirkališča na Cvenu v Ljutomer, se je zgodila na železniškem prelazu huda nesreča. Več posestnikov iz okolice se je vračalo s poljskega dela proti domu. Eden za drugim so peljali preko prelaza. Vprego posestnika Filipiča iz Radomirja pa sta zalotili na tiru dve premikalni lokomotivi. Ena je

treščila v voz in je enega konja tako razmesarila, da je obležal mrtev na cesti, drugega konja in voz pa je stroj vlekkel nekaj metrov s seboj in ga sunil v obcestni jarek. Čudežno sta ostala Filipič in drugi konj nepoškodovana, medtem ko je lokomotiva voz popolnoma razbila.

Vlak razmesaril brejo kravo. Med postajama Križevci in Bučecovci na Murskem polju so pasli zadnje dni otroci precej živine. Ena od krav se je približala radi nepazljivosti pastirjev železniški progi in skočila pred prihajajoči osebni vlak, kojega lokomotiva je živinče čisto razmesarila. Povožena breja krava je bila last posestnika Novaka iz Logarovec, ki je oškodovan za več tisoč dinarjev.

Glavo si je razbil pri padcu z voza. Janez Žizek, posestniški sin iz Dragotincev pri št. Juriju ob Ščavnici, je padel pod voz in si je razbil glavo.

Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. Dva drugošolca soboške gimnazije v Fazaneriji ob Lendavi v Slov. Krajinu sta se igrala Indijance. Eden je imel samokres, iz katerega je pobral naboje, nato pa je pomiril proti tovarišu. Nesreča je hotela, da je ena od patron še ostala v cevi. Naenkrat je odjeknil strel in krogla je zadela v trebuh Slavka Kužević, sina kavarnarja iz Dolnje Lendave. Obstreljenega so oddali v soboško bolnišnico.

Strela ga je ubila. Aleksander Balajc, posestnik v Selu v Slov. Krajinu, je delal s svojo ženo na polju. Ker se je bližala nevihta, sta se zatekla zakonca v bližnji gozd pod

mreže. Domov je nesla polno košaro rib. On se ji je navadno pridružil in ji odvezal tovor.

Kaj je sedaj z Natašo? Kaj je v Krilovom in Olgo-porom ter drugimi znanci? V duhu jih je vse gledal. Nataša je ohranila v njegovi domišljiji svojo živo mladost, mehko, nežno in privlačno lepoto.

Polagoma je vse izginilo, samo Natašina slika je lebdela pred njegovimi očmi. Ali ni ravno obraz te lepe, ljubeznive deklice najprej oživel v njegovem srcu, ko je zjutraj skozi daljnogled opazoval Balto?

*

V sobo je prišla Natalija, Šubinova vdova. Bila je blede in potrta. Edino čustvo, ki jo je polnilo, je bil strah. Bala se je, da se bodo vaščani tudi nad njo maščevali. Ni se upala dotakniti Šubinevega trupla, ki je še vedno ležalo na vrtu. Za Šubinom samim ni žalovala. Samo to ji je povzročalo skrb, da ni vedela, kam se naj sedaj zateče.

»Tovariš,« se je obrnila na Rišina, »kam naj grem, ko se bo Karanzin nastanil v tej hiši?«

»Uredi zadevo s Karanzinom!« je suho odgovoril komisar. »Morda ti bo prepustil eno sobo?«

»Ne morem ostati v isti hiši s človekom, ki ni poročen,« je nekam ogorčeno odgovorila Natalija.

Rišin jo je začudeno pogledal in se glasno zasmejal.

»A tako! Ne moreš ostati v isti hiši z moškim, ki ni oženjen? Kaj to pomeni? Ali nisi svobodna ženska? Česa se bojiš?«

»Ne bojim se, a Karanzin je nasilen.«

»V sovjetski republiki moški spoštujejo ženo, ki ga ne mara, in jo pusti pri miru.«

»O, vem! Tako je pisano!«

»No, in —« je začudeno vprašal komisar.

»Kar je pisano, se ne izvršuje vedno,« je mirno odgovorila Natalija.

»Ker smo predobri in popustljivi. Če bi s smrtjo kaznovali vsakega, ki krši sovjetske zakone, bi bilo drugače...«

Za trenutek je utihnil, listal po Šubinovi poslovni knjigi in nadaljeval:

»Ker si tu, poslušaj! Pri pregledovanju računov sem opazil, da je bil tvoj mož tat, ki je kradel iz sovjetskega skladišča. Tudi ti si se okoriščala z ukradenimi stvarmi.«

Natalija je prebledela in se začela tresti. Jecljaje je odgovorila:

»O, komisar, jaz nisem bila obveščena o Šubinovem postopanju. Jaz sem mu samo stregla in se za njegove posle nisem brigala.«

»Dobro! Ne moti me dalje! Karanzin mi je govoril o tebi. Mislim, da te bo s hišo vred prevzel. Zaupaj vanj!«

eni vasi bilo samo sto parov lastovk, bi te uničile 16 milijonov komarjev, muh in drugih nepotrebnih žuželk.

Meteorji (kamenje izpod neba) v puščavi. Puščava Atacama v Čileju v Južni Ameriki je bila pred kratkim prizorišče nebesnega pojava, kakršnih v tem obsegu ni bilo videti. Prebivalci neke vasi ob robu puščave so se sredi noči zbudili zavaljo silovitih razpokov, ki so bili podobni topniškemu grmenju in so prihajali do zdevno iz puščave Atacame. Ko so stekli na prosto, so zagledali na nočnem nebu ogromne ognjene stebre, ki so švigali z neba in se razblinjali nekje v puščavi kakor rakete. Pojav so spremljali vroči sunki vetra, ki so se pa kmalu ohladili na navadno